ČECHOAUSTRALAN

KRAJANSKÝ LIST

BŘEZEN 2009

www.cechoaustralan.com

V tomto čísle:-

Lidská tvář hudebního génia - Barbara Semenov	*2*
Krajanské novinky	*4*
O počasí v novém roce - Glosa Miloše Ondráška	*6*
Tragické požáry buše - Ivan Kolařík	*7*
Z cest po Tasmánii - Eva Střížovská	*11*
Vzpomínka na J. Zahrádku - Bořek Šindler	*13*
Život je jen náhoda (5. pokračování) - Ante Schott	*14*
Nebezpečí kulinární - Zdeněk Rich	*16*
České muzikály - B. Semenov	*18*

„Co dál? To mlha oku zahaluje
a mnoho skrývá zkalenemu zraku,
tajemství hrozná - prokletí!
Však nechť se stane cokoli,
to cítím v nejhlubší svých ňader hloubi:
můj drahý národ český neskoná,
on pekla hrůzy slavně překoná!“

- kněžna Libuše v závěru opery

Bedřich Smetana se narodil 2. března 1824 v Litomyšli. V počátcích své tvorby se věnoval především klavírním skladbám. Jako interpret se sblížil s hudbou pobeethovenovskou (F. Schubert, F. Mendelssohn, R. Schumann), zejména s H. Berliozem, F. Chopinem a F. Lisztem, s nímž navázal i osobní styky. Na jeho radu opustil Habsburskou monarchii – v letech 1856-61 působil jako sbormistr, interpret a učitel ve švédském Gotesborgu, kde vznikly tzv. švédské symfonické básně. Po návratu do Čech se stal majitelem hudebního ústavu, sbormistrem Hlaholu, psal hudební kritiky do Národních listů. Prvního operního úspěchu se dočkal až po své čtyřicítce uvedením Braniborů v Čechách (1866) a vzápětí Prodané nevěsty. V letech 1866 až 1874 vedl jako kapelník Prozatímní divadlo v Praze, v té době vznikly opery Dalibor, Libuše, Dvě vdovy. V roce svých padesátin byl postižen hluchotou, přesto komponoval symfonický cyklus Má vlast a opery Hubička, Tajemství, Čertova stěna, klavírní cyklus České tance, dva smyčcové kvartety, houslová dua Z domoviny a cyklus Večerní písně. Zemřel v Praze, v ústavu pro duševně choré 12. května 1864. Je pohřben na pražském Vyšehradě.

**Generální konzulát České republiky:
500 Collins Street, Melbourne 3000,
Tel: 03 9629 6196, Fax: 03 9629 1311**

- tolik stručný životopis českého génia, který se stal nesmrtelným díky svému umění. Jeho hudba nás dodnes povznáší a pro většinu krajanů představuje jeho Vltava trvalý symbol milované vlasti. Jak se stává, že je skladatel obdařen takovou schopností vytvořit hudbu, která přežije staletí, přežije jeho krátký život plný obyčejných radostí a strastí smrtelníka a stane se kulturním dědictvím celého národa?

Bedřich Smetana, který se narodil s do vínku daným hudebním géniem právě v tomto měsíci před 185 lety, žil svůj každodenní život jako mnohý z nás. Byl menší postavy, vysoký pouze 156 centimetrů, měl delší tmavohnědé vlasy, jeho tmavou bradku doplňoval lehce nazrzlý knír, potrpěl si na módní oblečení a rád chodíval do hospody na pivo či víno. V pivnici U Ježíška ve Spálené ulici často vysedával ve společnosti básníka Jana Nerudy, s nímž si rád zahrál karty. Tak jako každý z nás měl i své oblíbené jídlo – škubánky s mákem.

Oženil se ve svých čtyřiadvaceti letech v kostele sv. Štěpána v Praze na Novém Městě s o tři roky mladší láskou z jinošských let, Kateřinou Kolářovou, nadanou pianistkou. V rychlém sledu za sebou se manželům Smetanovým narodily čtyři dcerušky. Tři z nich však už krátce po narození zemřely. K těmto těžkým životním ranám přibyly i existenční starosti. Zprvu ideální manželství plné vzájemného tvůrčího a hudebního souznění začalo zaznamenávat osudové trhliny.

Smetana byl sice mimořádně nadaný a plodný skladatel, ale jeho hudba narážela na nezájem a lhostejnost české veřejnosti. Není proto divu, že v roce 1856, tehdy dvatřicetiletý, s povděkem přijal nabídku Filharmonické společnosti ve švédském Goteborgu, aby se stal jejím ředitelem a dirigentem. Jako umělec byl Smetana citově snadno vznětlivý a impulzivní, ve Švédsku se zamiloval do půvabné jednadvacetileté Frojdy Beneckové a posléze se stal i jejím milencem. Nešťastná a žárlící Kateřina zemřela záhy na plicní tuberkulózu. Zdeptaného Smetanu se snažil rozptýlit jeho starší přítel a rádce, slavný pianista a skladatel maďarského původu, Ferenc Liszt.

O půl roku později byl již Smetana opět vášnivě zamilován do o celých šestnáct let mladší Betty Ferdinandové. Podle deníku, který si pečlivě vedl, obdarovával dívku různými dárky, granátovým náhrdelníkem, náušnicemi a zlatými šperky, bombarduje ji milostnými dopisy: „.... Rok má více než 500 000 minut a každá minuta obsahuje 60 myšlenek, které jsou zasvěceny Tobě, mému pozemskému bohu... Ty sama máš můj osud ve svých rukou, Ty a jen Ty rozhoduješ nad životem a smrtí mé osoby... žij tak blaze, jak jen andělům na světě žíti možno... dal bych vše, vše za to, kdybych mohl žít u Tebe!“

Smetana byl ve svém věku opravdu zamilován jako studentík. Vůbec si neuvědomoval, že osmnáctiletá dívka vyrůstala v úplně jiném myšlenkovém světě, než kam mezitím dospěl on. Na rozdíl od Kateřiny postrádala i hudební nadání, v její povaze převládaly výchovou posílené rysy reálnosti a střízlivosti. Nebyla zamilovaná, ke sňatku přistupovala v podstatě z povinnosti k danému slovu rodičů, což způsobovalo řadu problémů a bolestných nedorozumění. Svatba proběhla v naplánovaném termínu v létě 1860, Smetanovi bylo 36 let a byl v té době ještě naprosto neznámý.

Bettinu však manžel tělesně příliš nepřitahoval. Odmítala jeho důvěrnosti a plnění manželských povinností se podrobovala jen s přemáháním. Nešťastný Smetana si o tom píše do deníku: „... když jsem se jí ptal, z jakého důvodu si mě vzala za manžela, když mě nemá ráda, doznala, že to opravdu sama neví.“ Druhý den připisuje: „Dnes je tomu čtrnáct dní, kdy mně před oltářem přísahala lásku a věrnost. A po čtrnácti dnech – jaký to život. Jsem sám a opuštěn...“

Po narození druhé dcery se manželství stalo čistě formálním. Smetana hledal útočiště ve své hudbě, na rozvod si netroufal pomyslet, Bettinu stále miloval, jenže Betty se o něj přestala zcela zajímat, dokonce mu údajně na jaře 1871 sdělila, že má poměr s jakýmsi důstojníkem. Skladatel začal nalézat útěchu v náručí jiných žen. Jan Bauer, spisovatel a historik uvádí vdovu Antonii Feslovou, operní pěvkyni Lellu Ricci i možné návštěvy pražských nevěstinců.

Své melancholie léčil Smetana v přírodě a na venkově, miloval obříštevský Lamberk, právě zde pobýval v době, kdy pracoval na „Prodané nevěstě“. V nejnárodnější české zpěvohře, ve které vlastně vytvořil úplně nový žánr – osobitý typ komické opery, se odráží jeho vřelý vztah k českému venkovu a důvěrná znalost jeho obyvatel.

V Praze pokračoval v koncertech, psal kritiky, komponoval, přesto zůstával stále nedoceňovaný. Přitom od počátku své kariéry podvědomě cítil, že právě on může ve sféře vrcholného umění uskutečnit poslání pomoci probouzejícímu se obrozenému národu v hledání identity a v zápasu o vlastní osvobození. Patřil ke generaci umělců Národního divadla, jež ve vytvoření národního umění spatřovala nejvyšší metu svého snažení. Známá česká malost, nepřejícnost a závist jej však obklopovala ve své typické ničivé podobě. Uprostřed vyhrocených útoků z politicky i umělecky konzervativních kruhů, které se týkaly nejen Smetanova tvůrčího stylu, ale přímo i jeho osobnosti, píše další dvě opery a opět dokazuje sílu svého mnohostranného talentu. Po operách

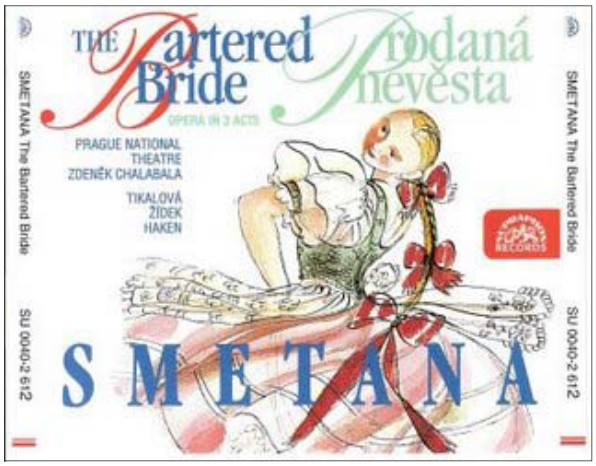

„Braniboři v Čechách“ a „Prodaná nevěsta“ následuje slavnostní „Libuše“ a komická opera „Dvě vdovy“.

Svým nepřátelům Smetana odpovídal v Národních listech, jejichž hudebním kritikem se stal po návratu ze Švédska přispěním svých uměleckých přátel Jana Nerudy a Vítězslava Hálka. Rozvíjel tam i své teoretické názory na utváření české národní hudby. Jan Neruda se nejednou výrazně postavil na stranu napadaného skladatele: „Nevíte komu mistr Smetana v Čechách překáží? Povídá se sice, že překáží panu Pivodovi, pak také jakémus panu Böhmovi nebo jak se ten vzácný pán jmenuje. Ale to snad není možná, aby Smetana překážel pánům těm. Cožpak překáží Petřín některému z těch oblázků, které leží dole na břehu Vltavy? Bojím se, že kdyby pan Pivoda vylezl si na Sněžku, Sněžka nestane se jím pranic vyšší a vím zas najisto, že když Smetana stojí jen na vlastních patách svých, že přece jeho hlavu vidí hudební svět i přes hranice české.“

Koncem sezóny 1873-74, za neustálých psychických náporů, v době kdy Smetana cvičil na klavír až devět hodin denně, aby se připravil na nové možné působení virtuóza, se náhle dostavily zdravotní a posléze sluchové obtíže. Ani návštěvy u vyhlášených specialistů ve Vídni a Wiesbadenu nepomohly, skladatel brzy zcela ohluchl.

Ze Smetanova dopisu z roku 1875: „Neštěstí je mým údělem. Jelikož nevnímám rušivých vlivů zvenčí, pracuje tím více duch. Uvnitř, tam to hraje nepřetržitě. Komponuji teď mnoho. Bohužel, ztrácí se mi rozkošná vnada živého, krásného zvuku. Slyším svou hudbu jen v představě, ne ve skutečnosti.“

Těžce zkoušený a v krutých bolestech tvoří přesto v Jabkenicích svou vrcholnou skladbu, cyklus symfonických básní Má vlast. Dílo, které v celé české hudbě nemá sobě rovné. A ač úplně hluchý a nemocný, komponuje dál. Píše své největší komorní dílo Z mého života, vytváří další závažné skladby, např. klavírní cykly Sny, České tance, mužské i ženské sbory, kantátu Česká píseň, cyklus Večerní písně, dvě dueta Z domoviny, druhý smyčcový kvartet, Pražský karneval. Vznikají opery Hubička, Tajemství a Čertova stěna. Z posledního scénického díla na shakespearový námět Viola stačí ale zkomponovat již jen začátek. Úplně poslední notopis psaný skladatelovou rukou nese datum 25. února 1884.

Potom už není úniku. Choroba neúprosně pokračuje a podlamuje mistrovy tělesné i duševní síly natolik, že je převezen z jabkenické myslivny do ústavu choromyslných v Kateřinkách, kde musí být nadále ošetřován pod přímým lékařským dohledem a kde 12. května 1884 umírá. Chorobopis z jeho posledních dnů o tom vydává smutné svědectví: „Nemocný je špatně živený, tělo se chvěje, slabost nejvyššího stupně způsobuje, že nemůže vzpřímeně vstát... V noci se probouzí, křičí a nesrozumitelně mluví. Polyká s obtížemi, polkne jen tekutinu... Zřejmě pronásledován nepříjemnými představami... Z návštěvníků už nepozná nikoho...“

Co způsobilo strašné konce velkého génia? Dodnes se uvádějí a argumentují dvě možnosti. Teorie syfilitické nemoci se léta úzkostlivě tajila, aby nebyl pošpiněn charakter osobnosti významného národního skladatele. Při exhumaci jeho ostatků v roce 1987 byla však Smetanova lebka podrobena důsledného zkoumání. Doktor Jiří Ramba nechal zhotovit rentgenové snímky a lebku přeměřil. Zjistil, že Smetana měl výrazně menší pravou část obličeje, kterou se v pozdějším věku snažil zakrýt mohutným plnovousem.
Na obličejových kostech měla Smetanova lebka jednoznačné známky dlouhodobého infekčního zánětu – osteomyelitidy.

Podle Ramby patrně Smetana jako jedenáctiletý v době, kdy pobýval v Jindřichově Hradci, utrpěl těžké zranění a přechodně ztratil sluch. Došlo k tomu nejspíš při explozi nálože, skleněné láhve naplněné střelným prachem, kterou chlapci zakopali na poli. Výbuch vmetl Smetanovi do obličeje střepy, čerstvě pohnojenou půdu a navíc mu ránu vymyli nečistou vodou z nedalekého rybníka Vajgaru. Vznikl zánět, který Smetana i při tehdejší neznalosti antibiotik a dalších léků přežil. Zánět později přešel do chronického stádia a zachvátil mozkové pleny, čímž Ramba vysvětluje nejrůznější obtíže, které musel skladatel po celý život snášet a které velmi často připomínaly příznaky luetického onemocnění - syfilisu.

Jak krutý a dramatický životní osud hudebního génia, který dal českému národu hudbu našemu srdci bezesporu nejdražší.

Barbara Semenov

Velvyslanectví České republiky:
8 Culgoa Circuit, O'Malley, ACT 2606
Tel: 02 6290 1386, Fax: 02 6290 0006

„ČESKÁ NEJ“

V druhé půli února uspořádalo Velvyslanectví ČR v Austrálii spolu se Sokolem Melbourne, Honorárním konzulátem ČR v Melbourne, Československým klubem v Jižní Austrálii a Honorárním konzulátem ČR v Adelaide v obou městech - Melbourne a Adelaide zajímavou výstavu **„Česká Nej“ – „Czech Gems“**. Výstava plakátů představovala vybrané exponáty z galerie "rodinného stříbra", tedy jevy, výrobky, vynálezy, stavby, přírodniny a další chlouby, které vznikly v České republice, jsou pro ni typické, dosáhly světového věhlasu nebo se vyskytují jen a pouze v České republice.

Markéta Lyell, předsedkyně Sokola Melbourne a Juraj Chmiel, velvyslanec ČR v Austrálii při slavnostním zahájení výstavy v Galerii Domov

Soubor 35 fotografií prezentoval návštěvníkům také velké české osobnosti jako jsou Komenský, Diviš, Mendel, Jánský, Wichterle, Dvořák, Čapek a další. Exponáty připomněly například, že na Moravě byla vynalezena na první pohled taková drobnost, jako je kostka cukru. Plakáty zmiňovaly sporty, které ČR proslavily ve světě, ale i starokladrubského koně, české kapry či světem milované české pivo a slivovici. Nechyběly ani poutavé přírodní záběry nebo oblíbené loutky Spejbla a Hurvínka. Výstava působila jako pestrá připomínka řady úspěchů naší krásné země.
V melbournské Galerii Domov zahájil výstavu 15. února velvyslanec ČR v Austrálii Juraj Chmiel. Ve svém úvodním projevu zdůraznil souvislost pořádané výstavy se současným předsednictvím ČR v Radě EU.
Zajímavá byla i kuriozita, o kterou se s námi náš velvyslanec podělil při této příležitosti. U plakátu připomínajícího, že hudba Antonína Dvořáka zněla i na Měsíci, když si americký astronaut Neil Armstrong v roce 1969 pouštěl záznam „Z Nového světa“ při svých prvních lunárních krocích, nám sdělil, že to byl právě speciální přijímač antény v Canbeře, který umožnil světu odposlech Armstrongova ‚minikoncertu'. Jednalo se o Honeysuckle Creek Tracking Station v Canbeře, která byla jako jediná na Zemi schopna zachytit tehdy tyto signály a Dvořákovy tóny na Měsíci. (sem)

Vážení krajané,

jsem rád, že vám mohu oznámit **další rozšíření počtu agend poskytovaných Generálním konzulátem v Sydney prostřednictvím systému CzechPOINT**.

V současné době je tak možné poskytovat tyto výstupy:
- výpis z Katastru nemovitostí
- výpis z Obchodního rejstříku
- výpis z Živnostenského rejstříku
- výpis z Rejstříku trestů
- přijetí podání podle živnostenského zákona (§72)
- žádost o výpis nebo opis z Rejstříku trestů podle zákona č. 124/2008 Sb.
- výpis z bodového hodnocení řidiče
- vydání ověřeného výstupu ze Seznamu kvalifikovaných dodavatelů
- podání do registru účastníků provozu modulu autovraků ISOH
- Czech POINT E-SHOP – výpisy poštou.

Pevně věřím, že toto další rozšíření služeb přispěje k vaší spokojenosti a zjednoduší vyřizování vašich úředních záležitostí. V případě, že budete mít jakékoliv dotazy k systému CzechPOINT, obraťte se prosím na konzulární oddělení našeho Generálního konzulátu.
S pozdravem,

Vít Kolář
generální konzul

Czech Playgroup

Playgroup pro česky mluvící rodiče a jejich děti

Scházíme se každý pátek ráno od 9.30 do 11.30 v Alma Road Community Centre, 200 Alma Rd., East St Kilda.

Prijďte se i vy podívat mezi nás. Všichni jsou vítani.

Kontakt:
Marta Martin (0405 611 269)
Martina Smith (0423 678 491)

NOVÝ PŘEDSEDA STÁLÉ KOMISE SENÁTU PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY PRO KRAJANY V ZAHRANIČÍ

Začátkem minulého roku jsem přinesla krajanům rozhovor s předsedou krajanské komise Senátu Josefem Zoserem. Ten byl v loňských listopadových volbách do Senátu vystřídán nově zvoleným sociálním demokratem Marcelem Chládkem, se kterým jsem se setkala minulý měsíc v Praze.

Podobně jako předešlého senátora zeptala jsem se i nového ppředsedy, jak bude odpovídat krajanům, z převážné většiny bývalým politickým emigrantům, při svých návštěvách krajanských komunit ve světě na často kladenou otázku - jak je možné, že ve vládě je stále zastoupena komunistická strana. Dostalo se mi obdobné odpovědi jako před rokem, že na zrušení komunistické strany je dnes příliš pozdě, to se mělo podle senátora učinit hned po revoluci. Předseda krajanské komise byl toho názoru, že by zákaz KSČM straně v dnešní době dokonce prospěl tím, že by mohla persekucí získat další sympatie. Osobně by její zrušení přivítal, mnozí sociálně slabí občané by změnili své preference a volili by ČSSD. Domnívá se, že dnešní komunisté nejsou přívrženci totality. Nebezpečí však spatřuje v nové vlně komunistů mladých, kteří režim nikdy nepoznali a vystupují jako extrémisté, jako příklad uvedl jejich webové stránky.

Marcel Chládek je současně i náměstkem hejtmana Středočeského kraje pro regionální rozvoj a evropskou integraci. Za jednu ze svých priorit považuje větší propojení zahraničních Čechů s jednotlivými regiony v Česku. Působil na mne svěžím dojmem možná i tím, že je vlastně nejmladším senátorem, je mu čtyřicet let, je plný energie a jeho ambicí je docílit konečně schválení senátního návrhu korespondenčních voleb ve vládě.

Krajanská komise navrhla již dvakrát změnu volebního zákona, v Senátu byl návrh poté schválen, ale neprošel v Poslanecké sněmovně. Novela má umožnit, aby Češi žijící v cizině mohli volit poštou poslance i senátory už v příštím roce. Novela počítá také s tím, že by se v případě voleb do sněmovny už nelosoval volební kraj, do kterého by Češi v zahraničí náleželi. Jejich hlasy by se započítávaly do příslušného volebního kraje nebo volebního obvodu v závislosti na domovské obci. Pokud by volič neměl v Česku trvalý pobyt, mělo by se jím stát pro volební účely Brno, kde je sídlo matriky pro zahraniční Čechy.

Nezbývá než doufat, že do třetice se krajanské senátní komisi konečně podaří prosadit zájem mnoha krajanů roztroušených po celém světě, kteří by rádi svým hlasem ovlivnili jistě přínosným směrem politickou situaci v rodné zemi. (sem)

Diamond Plating Co. Pty. Ltd.

Manufacturers of Precision Industrial Diamond Tools.

14 Shearson Crescent
MENTONE VIC 3194
Phone: 9584 5566
Fax: 9583 9339

Eva Jančík

z bývalé Bohemia Travel
si dovoluje oznámit,
že nyní pracuje v cestovní kanceláři

Jetset

488 Centre Road, Bentleigh 3204
Tel: 03 9563 9122, Mob: 0413 499 321
Email: eva@bentleigh.net

Glosa Miloše Ondráška

O POČASÍ V NOVÉM ROCE

As John Howard did with the (real) threat of terrorism,
Kevin Rudd frightens voters with the (mythical) threat of global warming!
Different dog, same fleas. *The Age,17.12.08*

V polské Poznani se v prosinci sešlo deset tisíc delegátů z celého světa, aby rokovali o emisi skleníkových plynů a jak se tyto zplodiny budou katastrofálně podílet na apokalyptickém zániku naší civilizace. Některým účastníkům nebylo dost nóbl tamnější ubytování, večer vždy letěli do berlínského lepšího hotelu a ráno se zase vrátili na jednání, kde se zlostně zlobili na bezohlednou spotřebu neobnovitelné energie pokrytecky nehledíce na to, jakým množstvím oxidu uhličitého let tryskového letadla zamořuje atmosféru. A navíc ani nevzdechli na čem se usneslo diktum Kjótského protokolu a konference na Bali. Poznaň, kam přijeli zástupci 192 států, se usnesla o dvacetiprocentním snížení škodlivých zplodin tak, že toto rozhodnutí se bude týkat jen vyspělých zemí. Těch je čtyřicet a tak zbývajících 152 je z obliga. V této kategorii rozvojových zemí je i Čína a Indie. Australská vláda (z opatrnosti až po skončení konference v Poznani, tam ministryně pro počasí raději neuvedla australské emise na osobu, protože jsou šesté nejvyšší na světě) se rozhodla snížit do roku 2020 alokaci znečisťujících příměsí dostávajících se do ovzduší o pět procent a pokud by na redukci přistoupily všechny země, což je nepravděpodobné, o 15 procent. Nejde tedy o přímé snížení. Vyvolalo to značnou pozornost a nemalou nevoli. Ministerský předseda v předchozích měsících rétoricky sliboval redukci o 20% a ani se nedivím, že kličkuje: „Dvacetiprocentní cíl Evropské unie se rovná 24% snížení emisí pro každého Evropana od roku 1990 do roku 2020. Našich pět procent bezpodmínečného snížení je totožné s 27% redukcí uhlíkového znečištění na každého Australana od roku 2000 do roku 2020 a 34% redukcí na každého Australana od roku 1990“. Znamená to tedy, že jsme na tom na osobu lépe než v Evropě? Statistika ale naopak uvádí, že každý Australan nyní znečišťuje skleníkovými plyny dvaapůlkrát více než každý Evropan. Údaje Organizace spojených národů ukazují, že na každou osobu v Evropě připadá 10.4 tun oxidu uhličitého, v Austrálii 26.1 tun , o tunu více než v USA, 4x více než v Číně a 12x více než v Indii. Takže Austrálie je se skleníkovým efektem na chvostu nedbajíc volání Mezivládního panelu OSN o klimatických změnách: „Selhání naší generace by vedlo k následkům, které by pronásledovaly lidstvo do zániku naší planety“. Není to jen dutá rétorika? Nebo biblické varování agnostiků?

Klimatickými změnami se zabývá i Česká republika. Zpřísňuje normy na výrobu tepla i elektrického proudu, zaměřuje se na obnovitelné zdroje i na nízkouhlíkovou ekonomii a to v době, kdy se celý svět dostává do poklesu hospodářské prosperity. Této činnosti se tam nyní říká “klimaticko-energetický balíček“ s výstižným grafickým označením 20-20-20. Tím se rozumí, že do roku 2020 Česká republika sníží emise skleníkových plynů o pětinu a do stejného termínu zvýší podíl obnovitelné energie na dvacet procent.

Klima se ovšem mění bez ohledu na manipulace politiků, spekulativní prognózy ekonomů a neurotickou podrážděnost sdělovacích prostředků. Nehledí na deklarace různých konferencí a nereaguje na to, jaké směrnice vydává Evropská unie. Jedna krajanka mi řekla, že jejím nejoblíbenějším televizním programem jsou zprávy o počasí. „Denně se vsadím s manželem o pět dolarů, že předpověď nebude správná. A již mám na záclony.“ Jak máme přijímat prognózy vývoje počasí na stovky let dopředu? Přesto ale nezamítám současný světový trend zabraňovat nárůstu koncentrace skleníkových plynů včetně emisí CO2 i když jen jako domnělé příčině globálního oteplování v důsledku civilizačních a průmyslových činností. Na skladbě skleníkových plynů se silně podílí metan. Odkud se bere? V Austrálii jej produkuje kromě jiných zdrojů 24 milionů skotu a 111 milionů ovcí, nemluvě o zdivočelých přežvýkavcích. V Indii bylo loni napočítáno 226 milionů skotu, v Brazílii 190 milionů a v Číně 104 miliony. Na Sibiři, v Kanadě a jinde uniká metan z bažin a tundry. Skleníkové plyny nerespektují žádné státní či přírodní hranice. Raději se tedy o metanu nemluví a všechno se svádí na oxid uhličitý. V zájmu snížení koncentrace skleníkových plynů zlikvidovat dobytek, zorat tundru nebo vysušit bažiny by byla národní katastrofa a politická sebevražda. Když prší, bereme si deštník, ale jak se nám podaří bojovat s počasím? Nejvýznamnějším faktorem přírodních jevů je Slunce, průběh změn klimatu je nezastavitelný. Litujeme vymření dinosaurů? I v budoucnosti se budou střídat doby ochlazování a oteplování. Podle mého názoru by bylo logičtější se spíše přírodním procesům přizpůsobovat a nepokoušet se je regulovat.

Domnívám se tedy, že se vytváří hysterie kolem ne zcela vysvětlených globálních klimatických změn vyvolaných člověkem. Komunismus byl nahrazen hrozbou ambiciózního environmentalismu. Marxisté kdysi chtěli nahradit svobodný a spontánní rozvoj lidstva jakýmsi druhem centrálního (v dnešní terminologii globálního) plánování pro celý svět. S tímto jde ruku v ruce ekologismus jako zelené náboženství hlásající pod heslem vznešeného zájmu o přírodu jakési nadlidské dobro. Pamatujeme na soudružské a více než často kruté prověrky, dnes se mluví o principu předběžné opatrnosti. Nemá diskuze o globálním oteplování spojená s autoritativními pokyny na změnu životního stylu a odklonu od spotřeby politické kořeny?

Ivan Kolařík

TRAGICKÉ POŽÁRY BUŠE V AUSTRÁLII

Požáry buše jsou nerozlučnou součástí života v Austrálii. Víme, že každé léto bude někde v této obrovské zemi hořet buš. Na požáry lesů jsme zvyklí a jsme na ně více méně připraveni. Zvláště lidé žijící na venkově ví, co za dané situace dělat. Zrovna tak to vědí stovky pečlivě vycvičených hasičů-dobrovolníků a široká škála různých organizací, které jsou v případě nutnosti podle předem do detailu vypracovaného celostátního plánu připraveny zakročit.

Většina požárů buše končí lidmi vyhranou bitvou nad neúprosným živlem. Zůstane ohořelý buš, pole a louky. Málokdy dojde ke ztrátě obydlí nebo dokonce ke ztrátě na životech. Vyčerpaní požárníci se šťastně usmívají a komunita je jim, zrovna tak jako ostatním složkám podílejícím se na boji s požárem, neskonale vděčná. Buš, který jako jediný oheň přivítá s otevřenou náručí, se brzo zregeneruje. Požár k znovuzrození totiž nutně potřebuje, protože žár ohně uvolní semena různých stromů a keřů, která pak v půdě vyklíčí. Za několik měsíců se ohořelé větve stromů, povětšinou blahovičníků, začnou zelenat a netrvá dlouho, kdy jenom ohořelé kmeny stromů prozradí, že krajinou prošel oheň.

Bohužel ne všechny požáry buše končí oslavou porážky elementu. Jeden z nejtragičtějších požárů v nedávné historii se udál 16. února 1983, kdy za požáry, které zachvátily velkou část státu Viktorie a Jižní Austrálie, zaplatilo životem 75 lidí. Takzvaná „Ash Wednesday“ (Popelová středa) se svými tragickými následky hluboce zapsala do národního podvědomí. Dlouho se myslelo, že nic horšího nemůže Austrálii potkat. Avšak potkalo. V sobotu 7.2.2009...

Stát Viktorie má nejlepší předpoklady pro požáry buše. Je totiž z velké části zalesněn eukalypty a několik let trvající sucha vytvořily podmínky, které působí již delší dobu lidem zodpovědným za plánování a přípravu strategie pro boj s požáry velké starosti. Není divu, když díky přetrvávajícímu suchu jsou naše vodní nádrže naplněny jenom z 32% a nedávné teploty dosáhly intenzity, která překonala všechny rekordy v historii: od 28.1. do 30.1. přesahovaly teploty v Melbourne 43 stupňů ve stínku. V pátek 30.1. jsme se domnívali, že teplota 45.1 stupňů nemůže být překonána. A byla! V nejtragičtější den požárů v historii Austrálie, v sobotu 7.2., kdy teplota dosáhla neuvěřitelných 47.2 stupňů!

Tento den jsem se jenom neochotně vydal do práce, protože všechny masové sdělovací prostředky předpovídaly pohromu: vedro, teplotu nad 44 stupňů a neobyčejně silný vítr. Nejlepší recept na požáry buše.

Již brzo ráno na cestě do práce bylo nepříjemné vedro. Představa stání na nohou v obchodě, který má nedokonalou klimatizaci, mě děsila. V deset ráno bylo kolem 38 stupňů a rozpoutal se takový vichr, že nám otevíral dveře. Obchod zel prázdnotou, protože lidé, kteří měli rozum, zůstali doma u větrníků nebo klimatizace. Kolem druhé odpoledne bylo takové vedro, že klimatizace přestala pracovat. Venku se děly věci, které jen tak člověku nedají zapomenout: suchý, horký vítr, který pálil plíce. A všechno zahalené v prachu. Bylo nabíledni, že nejčernější prognózy meteorologického ústavu se vyplní do puntíku. Zrovna tak jako předpovědi požárních organizací a policejních složek.

Obchod jsme zavřeli ve tři odpoledne, protože v něm bylo takové vedro, že se téměř nedalo dýchat. Cesta autem domu naskytla apokalyptický obraz: tmavěrudá obloha, vichrem zvířený prach smíšený s popílkem a krajina zahalená v kouři. Bylo jasné, že nedaleko zuří požáry...

V tu dobu, kdy jsem seděl u televize a sledoval průběh událostí, začaly padat první oběti požárů, které zachvátily podstatnou část Viktorie. Sdělovací prostředky začaly uveřejnovat první statistiky lidských obětí. Do našich domovů přicházely první smutné snímky totální devastace.

V neděli 8.2. oznámily sdělovací prostředky číslo 15 mrtvých. Kdo by si býval pomyslel, že toto číslo bude za několik hodin upřesněno na na 108! *(konečný počet lidských obětí dosáhl 208 - pozn. red.)* Přes noc se tisíce lidí snažilo zachránit, co se dalo. Nejdříve svá obydlí, potom jenom holé životy. Jak se postupně dovídáme, ty byly ztraceny převážně v autech lidí prchajících před nemilosrdným živlem a ve shořelých domech. Smrt se nevyhnula ani jedné z nejpopulárnějších televizních osobností Brian Naylorovi a jeho ženě. Nejvíce životů bylo ztraceno ve vesnici Kinglake, nějakých 40 kilometrů od nás, ve které padlo za oběť požáru také kolem 600 domů. Hrozné ovšem je, že požáry v různých oblastech Viktorie zuří dál. I přes mnohem chladnější počasí.

Rozsah a závažnost požárů je nejenom tragická, ale rozumově téměř nepochopitelná. Z mapy Viktorie přes noc zmizela celá malá městečka, vesničky, místa, která jsme důvěrně znali a kam jsme rádi jezdili na výlety. Zůstaly bizarně ohořelé trosky, unavení reportéři a lidé, kterým se nějakým způsobem podařilo

Generální konzulát České republiky,
169 Military Road, Dover Heights, NSW 2030
Tel: 02 9371 8877, Fax: 02 9371 9635

přežít. Tito šťastlivci mluví o prožité hrůze. O tom, jak se oheň řítil neuvěřitelnou rychlostí tornáda, jak ve vteřinách pohltil vše, co mu bylo v cestě, jak strašně hrůznou situaci vytvořil jeho ohlušující řev, padající stromy a hustý dým...

Televize přináší rozhovory s ministerským předsedou Kevinem Ruddem, který viditelně pohnutý se slzami v očích slibuje okamžitou vládní pomoc. Rozhovory s lidmi, kteří přišli o VŠE, rozhovory s lidmi, kteří jsou šťastni, že přežili jak oni tak členové jejich rodin, jejich pejsek nebo kočička. Lidé, kteří navzdory tomu, co je potkalo, již nyní mluví o tom, jak znovu vybudují ztracená obydlí, jak znovu začnou nové životy. Posloucháme rozhovory s lidmi, kteří nevědí co se stalo s jejich rodinnými příslušníky, zdali jsou ještě na živu. Dojímají nás všechny tyto lidské osudy. Pláčeme s nimi. Australská komunita dovede vzít za jeden provaz, když na tom záleží. Australané bez ohledu na společenské postavení otevírají svá srdce a přispívají čímkoliv, finančně i materiálně na podporu obětem. Přijíždějí požárnické posily z ostatních australských států. Podává se nezištně pomocná ruka. Lidé, které poznamenala tvrdá ruka osudu vědí, že na ně všichni myslíme. Nezapomínají ani našinci v Česku, kteří projevují soustrast nad tragickou situací v Austrálii.

Venku je chladných 21 stupňů, ale opět silný vítr, který požárníkům ztíží práci. Lidé v Melbourne žijí všedním životem zatímco tisíce lidí na venkově je ze života vykořeněno a neví, co jim přinese další minuta, hodina, den...

- napsáno den po „Black Saturday“ (Černá sobota)

Požáry v blízkosti svého domova v Drouin nafotil Dalibor Smetana

krajane.net = zajímavé internetové stránky www.krajane.net, určené k získání a výměně informací týkajících se zahraničních Čechů po celém světě

BŘEZEN 2009

9

ODTUD A ODJINUD

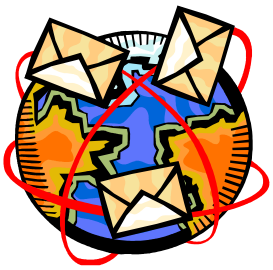

♠ Češi mají Austrálii v oblibě, z Prahy do Melbourne nyní stojí jeden rok platná zpáteční letenka 27456 Kč (t.j. necelé dva tisíce našich dolarů) včetně všech poplatků s pražskou cestovní kanceláří Student Agency a jejím prohlášením: pro každého v každém věku. Agentura v této nabídce uvedla, že Darwin je na Novém Zélandu. www.studentagency.cz

♠ České vysílání SBS referovalo o požárech severně od Melbourne. Slyšeli jsme rozhovor s paní Olgou Jilichovou, kterou půlhodinu před tím, než její dům v Kinglake zachvátil oheň, odvezla dcera. Sousedem paní Jilichové byl známý televizní hlasatel, který odmítl evakuovat a zahynul. Paní Jilichová se také zmínila o tom, že do Austrálie přijela s ručníkem a s polévkovou lžící a po šedesáti letech nemá nyní ani to, přišla o všechno. V pořadu jsme také slyšeli Václava Ambrože, rovněž z Kinglake. Hranice požáru se zastavila 30 metrů od jeho domu. Řekl nám: „V pátek odpoledne jsem pozoroval, jak přes můj pozemek v útěku přebíhají klokani v nikdy neviděném množství ze směru požáru, který pak zachvátil krajinu o den později".

♠ V přístavu Arisaig na západním pobřeží Skotska má vzniknout pomník věnovaný čsl. parašutistům, zde také prodělal výcvik Jan Kubiš, který spáchal atentát na R. Heydricha. Česká správa sociálního zabezpečení má jednorázově proplácet kompenzaci bývalým účastníkům protinacistického odboje. Týká se to těch, kteří nepobírají českou penzi. Příspěvek by byl dvaadvacetkrát vyšší než měsíční příplatek k důchodu.

♠ V novoborské továrně na sklo Crystalex došlo k hromadnému propouštění zaměstnanců, podnik zbankrotoval pravděpodobně proto, že vyráběl podle staletých vzorů a nepřizpůsobil se dnešnímu trhu. Jeden z propuštěných, Lubomír Rickl, bude nyní mít více času na svého koníčka. Je sběratelem vlakových jízdenek, za 38 let jich nasbíral 421 tisíc. Měl bych se ho zeptat, zda nemá zájem o lístek na Puffing Billy, nebo že by jej již měl?

♠ Obří pramen v severočeském Duchcově měl sedm vývěrů, které přestaly tryskat stejně jako ostatní teplické prameny ke konci 19. století, kdy se horníci na dole Doellinger prokopali k propojení termálních pramenů a horká voda zatopila důl. To potvrdilo, že Teplice a Duchcov byly podzemními vodami spojeny. V roce 1887 byl v Obřím pramenu nalezen kotlík obsahující čtyři tisíce keltských šperků ze čtvrtého století před našim letopočtem. Pravděpodobně šlo o nějaký rituální obřad, kotlík byl již spravovaný a tedy ještě starší, šperky (prsteny, náramky a brože) byly obnošeny.

♠ V České republice byla založena nová politická strana euroskeptiků, ve znaku má vzpouzejícího se berana v zeleném poli. Sochař David Černý poslal u příležitosti předsednictví České republiky v Evropské unii do Bruselu plastiku, na které znázornil údajně typické znaky či vlastnosti 27 členských států. Bulharsku se musel omluvit za to, že tuto zemi personifikoval tureckým záchodem, Slovensko zase uherským salámem s trikolorou v maďarských barvách. O trapné šarádě kolem vítězného návrhu na stavbu Národní knihovny na Letné z ateliéru ve Velké Britanii žijícího architekta Jana Kaplického jsme v této rubrice již psali. 72letý Kaplický nedávno v Praze náhle zemřel, zastavilo se mu srdce, uštván podlehl české malosti - psal český tisk. Na pohřbu četla Dagmar Havlová dopis svého manžela napsaný pro Kaplického dceru narozenou v den jeho smrti.

♠ Na severu Čech naměřeno 36 stupňů C pod nulou, nastala tam doba ledová. Možná, že jste viděli na televizi zamrzlé fontány pod Eifelovou věží nebo ledoborce na Labi. Na bezkydské Pustevny přijela v zimě řada ledořezbářů jak z republiky, tak ze Slovenska, Polska a Bulharska a z ledu a sněhu tam postavili obří sněhuláky. Žulový panslovanský bůh Radegast je tam také, v zimě i v létě, sochu vytesal Albín Polášek narozený ve Franštátu pod Radhoštěm a profesor na Akademii krásných umění v Chicagu. Během letošních silných mrazů v celé Evropě Rusko blokovalo dodávku zemního plynu do řady států včetně ČR. Evropa hledá cesty, jak omezit závislost na ruských dodávkách plynu, bude mít snad vítěze – jadernou energii a stavbu atomových elektráren. Do debaty kolem oteplování a tím spojené katastrofy naší planety vstupuje zpráva, že český paleontolog R. Vodrážka soustředil během svého pobytu na Mendelově stanici v Antarktidě ohromující kolekci - zuby žraloků, kosterní pozůstatky vymřelých plazů, hlavonožců a plžů z třetihor. To říká zpráva Radia Praha z 12. ledna dokládající, že Antarktida byla kdysi místem plným života.

♠ O odstranění otazníků kolem „sametové revoluce" se pokusil v Americe žijící exulant Robert Buchar, absolvent pražské FAMU a dnes profesor na univerzitě v Chicagu. V roce 1999 natočil film *Velvet Hangover* a nyní se ohlašuje filmem *The Collapse of Communism: The Untold Story.* Pojem "pád komunismu" je ovšem vzdálen tomu, co se stalo. Je to další marx-leninský podvod. Papež Benedikt XIV přijede v polovině září na tři dny do Prahy a na návštěvu se již těší. Snad konečně dojde k podpisu tak dlouho odkládané česko-vatikánské smlouvy. Před tím by ovšem mělo v republice dojít k vyrovnání s církvemi.

♠ Na začáku padesátých let Svaz čsl. mládeže organizoval boj proti americkému brouku, který byl údajně nasazen na Šumavě, aby zničil naše lesy. Šlo o kůrovce, který se tam vyskytoval od nepaměti a čas od času se jeho populace přemnožila a působila

Advokátní kancelář
M. Kantor solicitors
500 Collins Street, Melbourne 3000
Tel: 03 9629 6196, Fax: 03 9629 1311

usychání smrků. Nyní k tomu opět došlo, dnešní lesníci se domnívají, že není zapotřebí zasahovat, t.j. kácet napadené stromy a spalovat kůru, že si příroda poradí sama.

♠ V České republice žije několik tisíc dětí, které mají v rodném listě uvedeného nepravého otce. Za úplatek až 30 tisíc Kč je vepsáno mužské vietnamské jméno, takového tatínka žádné z těchto dětí nevidělo a neuvidí. Do rodného listu byl takový "otec" uveden proto, aby snadněji získal české občanství. Nejvyšší státní zastupitelství řeší stále větší počet žádostí matek, aby byl z rodného listu dítěte vymazán.

♠ Australský tisk uvítal čínský Nový rok jako "the year of ox". V České republice zase "rok buvola". Oba sice v čeledi turovitých, ale rozdílné zoologické druhy. Rozhlasová stanice Svobodná Evropa začala vysílat do dvaceti zemí z nového pražského ústředí na Hagiboru.

♠ Bývalý hráč pražské Sparty Vítězslav Lavička se stal trenérem předního australského klubu kopané FC Sydney, jeho asistentem bude další Čech Michal Zach. Česká 21letá rychlobruslařka Martina Sáblíková se stala v Norsku mistryní světa ve víceboji na tratích 500m, 1500m a 3000m. Těšíme se, že bude stejně úspěšná i v příštím olympijském roce.

♠ Stavba koncertní síně projektované pro České Budějovice Janem Kaplickým bojuje o peníze. Začátkem února bylo otevřeno "Melbourne Recital Centre", hlediště pro tisíc posluchačů nese jméno "Elizabeth Murdoch Hall", první koncert byl uspořádán k oslavě stých narozenin Dame Elizabeth. Mezi pěti podporovateli hudebních programů v tomto čtvrtletí je rodina dr Milana Kantora.

♠ "Lincoln Square, Lygon St., Carlton" je místo Melbournského etnického festivalu v sobotu, 7. března od 16:00 do 21:00 hod. Každý návštěvník si má sebou vzít vlajku země svého původu! Tomuto festivalu předchází v pátek konference s programem zaměřeným na přistěhovaleckou problematiku. Kdo nás bude zastupovat?

♠ Kdo sleduje internetovou poptávku na eBay, všiml si zajisté, jaký je zájem o keramiku Ellis, zejména o figurky koní a býků s nezaměnitelně oranžovou glazurou. Tvořili je únoroví exulanti manželé Kratochvílovi, Dáša a Milda, dnes již nejsou mezi námi. Dílnu, které říkali továrna firmy Ellis, měli v melbournském předměstí Abbotsford. Byli to štědří lidé, jejich vázy, mísy či stolní lampy stále vidíme v krajanských rodinách, pro Hlas domova vyrobili desítky, možná stovky pamětních popelníků. Dnes snad již mohu prozradit,- k příležitosti 25. výročí vydávání Hlasu domova byl v roce 1975 připraven velkoformátový 72stránkový sborník. Když se v redakci debatovalo, jak uhradit náklady, Milda beze slova vytáhl a vyplnil šek, - věřte mi, byl jsem při tom.

♠ Víte, co či kdo je "stepník moravský"? Je to druh pavouka, který byl nově objeven a popsán na jižní Moravě. Stepník byl již zařazen do Světového katalogu pavouků, zasloužil se o to Martin Řezáč z pražského Výzkumného ústavu rostlinné výroby. Kromě tohoto pavouka, draka na staré radnici v Brně, piva zvaného Starobrno se může Morava chlubit Balcarkou, jeskyní s nejbohatší krápníkovou výzdobou v jeskyních krasu Macochy u Blanska. Balcarka je po dvouletých úpravách opět otevřena, známá je ovšem od nepaměti, prozkoumána v roce 1923 a zpřístupněna o něco později. Tedy vzhůru na Moravu za drakem, pivem, pavouky a krápníky! **IP**

Jeskyně Balcarka

WORLD-WISE TRAVEL

- cestovní kancelář se přestěhovala...

Jsme Vám k službám na nové adrese:-

Unit 1.10, Level 1, Wheelers Hill Business Centre
202 Jells Road, Wheelers Hill 3150

Volejte Micka Potůčka na 95187600,
Email:- mick@world-wise.com.au

• přes 25 let ve službách spokojených cestovatelů •

Eva Střížovská

Z CEST PO TASMÁNII

Milá Barbaro, jen jste odjela z Prahy, kde jsme si tak hezky popovídaly o podobných radostech i strastech s vydáváním časopisu, přišel mi do schránky nový Čechoaustralan. Kromě mnohých pěkných článků mne upoutal inzerát pana Josefa Chromého z Tasmánie. O jeho úspěších v pěstování vína. Moc mu to přeju. Evokovalo to ve mně hezkou vzpomínku na dobu před 11ti lety, kdy jsem Tasmánii a pana Chromého navštívila. Ráda se o ni podělím. (Jsou to útržky z mé dávno napsané knížky o Češích v Austrálii, ale zatím nevydané, protože nemám ani čas její kapitoly zkompletovat ani ji nabízet nakladatelům, vzhledem k tomu, že musím pořád dělat časopis Český dialog.)

To bylo tak: Můj dobrý kamarád Milan Vyhnálek, přezdívaný sýrařský král, mne srdečně pozval poznat jeho louky, krávy, mléko a samozřejmě všechny druhy sýrů. Kamarád Mirek Mařík, výtvarník, který uměl malovat plamenem na měď a jehož životní příběh už jsem několikrát leckde popsala, protože stojí zato, a který už bohužel není mezi námi, mi nabídl, že mne trochu po Tasmánii povozí. A tak se také stalo.

Navštívili jsme spolu například velmi osobitého psychiatra českého původu, který choval stádo krav, ale u něhož jsem nemohla nabízený steak ani náhodou ukousnout (byl to nejhorší ze všech, které mi kdo v Austrálii nabídl, ostatní byly super) a také nás nakonec, když se stmívalo, pozval na lov klokanů. Nám se to moc nezdálo, ale on pravil: To nic, tady si vemte pušku, rozsvítíme světla na autech a můžete střílet kam chcete, vždycky se do nějakého klokana strefíte. Tak jsme radši odjeli.

Také jsme navštívili bývalého úspěšného sportovce Petra Mahlera (z rodu slavných Mahlerů), za ním jsme přijeli zrovna po požárech, takže jsem viděla i jak to vypadá, když si příroda dělá to, co potřebuje. Bylo by to dlouhé povídání, kde jsme všude byli, koho navštívili, všude pojídajíce a rozdávajíce výborné sýry, kterými nás vybavil Milan.

Ale zpátky k panu Chromému. Oni byli s Mirkem přátelé. A Mirek věděl, že Josef Chromý dostane v nejbližších dnech velké vyznamenání od anglické královny za to, že je nejúspěšnější vývozce masných výrobků do Japonska. A že u toho bude plno zajímavých akcí, které by mne, novinářku z ČR, mohly a měly zajímat, když už jsem vážila tak dalekou cestu. Zavolal panu Chromému, ale ten pravil, že bohužel všechny VIP pozvaní byli vybraní dopředu vládou (Mirek byl mezi nimi jako výjimečný umělec)... - „Ale počkej, není tu nikdo, kdo by vyfotografoval ty Japonce, až přijede ta delegace,“ pravil posléze.

„No, vidíš, ta redaktorka Eva samozřejmě výborně fotí,“ odvětil riskantně Mirek. Pak mi strčil do ruky svůj nóbl fotoaparát, ukázal mi, jak si mám obrázek přitáhnout, odtáhnout, zaměřit apod., a dodal: „Jestli se ti fotky nepovedou, tak tě zabiju, protože oni zabijou mně.“

Měla jsem samozřejmě sebou svůj fotoaparát, přece nepojedu do světa bez něj, ale ten by asi na tak mezinárodně náročné fotky nestačil... měla jsem sice trému, jak to zvládnu, ale zvítězila zvědavost na zajímavou událost a předsevzetí, že to zvládnout prostě musím!

Náš VIP výlet začal rodeem. Kovbojové se nechali shazovat z poskakujících býků, když na nich někdo vydržel jednu minutu, sklidil zasloužený potlesk od diváků. Ze sedel ušlechtilých koní házeli lasem na býčky a po úspěšném zásahu je co nejrychleji museli svázat. Byla to hezká podívaná na osmahlé šlachovité chlapíky, kteří určitě nesedí celé dny za počítačem, a hlavně na krásné koně.

Pak jsme jeli na vinice pana Chromého. Pojal toto své nové podnikatelské zaměření velmi moderně. Má tam např. automatické jemné sprchování rostlin, které zamezí účinkům změn počasí. Poté byla jakási svačina (já jsem to nemohla, ty mořské řasy mi přišly jako přejetá pneumatika a tak mi laskaví lidé přinesli něco chleba, sýra a snad i šunky, už nevím přesně). Zajímavější byl lov ryb v přilehlém rybníku pana Chromého. Toho jsem se nezúčastnila, protože jsem právě jedla tu svoji extra svačinku, ale poté jsem se tam šla podívat a fotila jsem si moc hezkého černého hada, který na mne koukal u břehu. Užovka, říkala jsem si. Ale zrovna přicházel Mirek a pravil co že tam dělám. „No, fotím si užovku,“ odvětila jsem. A on se ke mně rozběhl, chytil mne, odtáhl pryč a řval: „Ty trdlo, vždyť to je black snake, jeden z nejjedovatějších australských hadů!“

A pak ještě dodal: „Pomodli se k andělovi strážnému, že jsi ještě na živu.“

Potom přijela ta japonská delegace, další VIP hosté, ministr zemědělství Austrálie, který předával Joeovi to vyznamenání od královny a pak další potřební účastníci jako svalnatí urostlí šoumeni, kteří se umí bleskurychle vyšplhat do koruny stromu a bleskurychle ho podříznou odshora dolů. A jelikož jich je víc, tak se soutěží, kdo je první.

Pak už jsem se plně věnovala svému důležitému zadání - focení. Jak já jsem se snažila, abych neudělala ostudu profesionálním fotografům z té naší tolik vzdálené země uprostřed Evropy, z které také pochází i oslavenec Joe. To by byl malér kdyby to nevyšlo! A nejen pro mne, já si za týden ujedu pryč, myslela jsem si, ale chudák Mirek, ten by to schytal, jakou neschopnou ženskou sem přivedl...

ČESKÝ DIALOG
objednávejte na adrese strizovska@seznam.cz
v Austrálii k objednání také na adrese Jana Růžička
82 Cardwel Str., Arakoon, NSW 2431
e-mail: Ruzickajana@yahoo.com.au

A tak jsem točila zoomem, číhala jak kočka na zajímavé záběry, proplétala se mezi hosty ve tvůrčím zápalu a dokonce jsem při tom zapomněla na trému. Vlastně jsem v sobě objevila talent – umím fotografovat! Jsem šťastná!

Večer se konala v rezidenci pana Chromého párty. Ale ne jen nějaká obyčejná BBQ. Začala již zmíněným australským dřevařským folklórem. Odehrával se na trávníku pod verandou oslavencova domu. Siláci vyšplhali se svými strašidelnými nástroji – pilami a sekyrami na pro tuto kratochvíli extra vztyčené stromy, v pár vteřinách osekali větve a už řezali od shora dolů kmen, čímž vznikala úhledná dřevěná kola. Hvězda v tomto oboru, silák Forster je prý i občasným vítaným zpestřením televizních programů. Vedle malinkatých Japončíků vypadal obzvláště ohromně, což jsem s radostí (a s čím dál více nabývajícím fotografickým sebevědomím) chytala do aparátu.

Pak nastala chvíle CH. Ministr zemědělství předal Joe Chromému cenu anglické královny za obchodní přínos a rozvoj exportu masa v Austrálii. Pozdravil i japonské delegáty, protože ti zde vlastně prezentují firmu, která odebírá z Austrálie největší objem masa. Všichni zatleskali. Pak nastala zábava. Byla sem pozvána harmonikářka Věra Moravcová, aby rozproudila zpívání a skutečně se jí to velmi dařilo. Hezky jsem si s ní a s ostatními také zazpívala. Věra uměla mezinárodní repertoár a samozřejmě české lidovky.

Dostala jsem hlad, ale přestože přijel na tuto párty vařit mistr kuchař až z Londýna (asi ho vyslala sama královna, jinak nechápu proč by to bylo, já zkušenosti z jídla v Anglii mám spíš hrůzné než chutné a to nejsem jistě sama). No pro mně to tady co se týkalo jídla, bylo také hrůzné. Zase plody moře a syrové hovězí máčené v čemsi. Hlavně, že to chutnalo Japoncům a asi všem ostatním, já jsem zůstala spíše u vynikajícího mírně perlivého vína z vinic pana Chromého.

Přítomní mi další dny gratulovali k tomu, jak pěkně jsem spolu se synem Joe Chromého zpívala u klavíru árie ze světových oper. Raději jsem se neptala v jakém jazyce se to odehrávalo... snad italsky? (Neumím.) Nebo jsem to zpívala na lalala?

Víno však bylo skutečně výborné. Žádné bolení hlavy příští den.

Zleva -
Mirek Mařík, Eva Střížovská, japonský delegát, Joe Chromý

Distributorem časopisu Evy Střížovské Český dialog byl po dlouhá léta Jaroslav Zahrádka, šéfredaktor Sokolského Věstníku v Sydney. Smutnou zprávu o jeho odchodu jsem obdržela minulý měsíc.

Ing. arch. Jaroslav Zahrádka zemřel v Sydney v sobotu, 17. 1. 2009 ve věku 74 let.

Jarda Zahrádka byl pravý Čechoaustralan. Jak hezky o něm napsal jeho dlouholetý souputník Bořek Šindler:-

„... Jako by tu před chvílí ještě mezi námi byl a najednou jakoby zmizel. Však ho všichni dobře vidíme – brejličky, uvážlivý pohled, příjemný úsměv a oči nesklopené. Měl na světě lásek několik – tu svoji architekturu, Prahu, Sokol a věci kolem Sokola, ba řekl bych že i Věstník, ale dvě jeho nejvyšší lásky byli syn Saša a manželka Helenka, Helenka a Saša a nejspíše oni oba pohromadě, vedle sebe, vedle něho. Ty dvě bytosti, ty dvě lásky mu stály na tom podstavci nejvyšším. Možná hned těsně pod nimi leč ve výši velmi úctyhodné stála jeho rodná Praha. O té on Jarda věděl kdeco. O Praze se dalo s Jardou hovořit hodiny a hodiny. A také se tak i hovořívalo. Hovořit s Jardou o Praze bylo čirým požitkem. Znal i ty nejzazší kouty, nejužší uličky, výklenky, podloubí, dvory a dvorky, souchy a sousoší tam i onde, v Praze byl vždycky doma, Prahou byl opředen, ba i omámen. Hlavní pražskou třídou byl ovšem nejslavnější a nejpamátnější Jardův pražský boulevard – Spálená ulice a v ní snad znal každý kámen, i ty kameny nespálené. Z Prahy Jarda vlastně nikdy neodešel. Prahou procházel několik let v Africe, na Novém Zélandě, v Melbourne i v Sydney. Nosil ji sebou v nůši. Jistě ji sebou nese i teď. Nejednou jsme v Sydney s Jardou Prahou procházeli. Prolézali. Hleděli jsme z lávky od Smetanova muzea k Hradčanům a poslouchali známý šum vltavského jezu. Rádi jsme se toulávali kolem Vyšehradu, kolem vyšehradských hradeb, pozastavili se před Slavínem a brouzdali se i zbytky starého Podskalí. Nu prostě Praha, stará Praha, se dovedla objevit na dlani. A když se k nám přidal i třetí syn Prahy, Petr Čermák, prolézali jsme Prahou a jejími zákoutími ve třech...

Jarda byl ale svými kořeny doma i v Rychnově nad Kněžnou. Tam býval jeho děda hospodským a i tam se Jarda časem zatoulával a dovedl se hrdě jako rodák dívat i na Kralický Sněžník. A rád se toulával i Paříží. Tam se jako mistr krejčovský doučoval i jeho tatínek jako mladý chlapec a tam žil i Jardův strýc a ten byl svého času i starostou pařížského Sokola. Tedy měl Jarda domovů několik i mimo svoji milovanou Oyster Bay v Sydney. Ale když si tak představuji jak klepe Jaroušek na bránu svatého Petra, slyším docela jasně, že na Petrovu otázku Kdo ty vlastně jsi, milá duše?, Jarda zvučně bez zamyšlení odpovídá – Jsem Čech a tam v Čechách je můj domov. Dlouho mě hostila i Austrálie, svatý Petře, ale jen hostila. Doma jsem v Čechách a v Praze. Tak jasně to slyším, tak jasně mi to doléhá do ucha...“

Renomovaný český grafický designer Aleš Najbrt přijede do Sydney otevřít svou výstavu filmových plakátů. Studio Najbrt je mimo jiné také autorem plakátů ke kultovním filmům Davida Ondříčka. Australskou premiéru snímků Samotáři, Jedna ruka netleská a Grandhotel uvede generální konzulát v Sydney v rámci Bondi Open Air Cinema a v kině Chauvel.

Aleš Najbrt a Zuzana Lednická slavnostně otevřou výstavu prací Studia Najbrt v Sydney Bondi Pavilionu 4. března 2009.

Výstava bude prezentovat tvorbu Studia Najbrt od roku 1989 až po současnost se zaměřením na filmový a divadelní plakát a produkty značky mojemoje. Více informací o Studiu Najbrt naleznete na www.najbrt.cz. Výstava bude otevřena denně od 10 AM do 5 PM až do 14. března.

ŽIVOT JE JEN NÁHODA
- občas plná šoků podle Ante Schotta

...První vážný šok nás čekal v Národní bance na Příkopech, kde jsem si já a dalších 40 účastníků výpravy zažádal s čerstvými cestovními pasy s francouzským návštěvním vízem o příděl franků. Výsledek byl přímo katastrofální. Banka nám každému přidělila 1 tisíc inflačních franků v hodnotě necelých sto československých korun. Valutový stav je prý takový, že víc než tu směšnou tisícovku, která měla hradit dvoutýdenní pobyt v Paříži, přidělit rozhodně nemůže. Intervence našeho pana předsedy nepomohla. A tak ten problém nedostatku valut budoucí vystavovatelé řešili ilegálním nákupem franků a amerických dolarů na černém trhu. Většinou zámožní řemeslníci si to mohli dovolit, ale horší to bylo se mnou. Na radu přítele filatelisty jsem za pár stovek nakoupil protektorátní „aršíky“, o které je „prý“ na Západě velký zájem. Nikdo se na ně v Paříži ani nepodíval.

Druhým i když mnou neočekávaným šokem bylo oznámení očividně zklamaného předsedy dva dny před odjezdem, že s naší výpravou bohužel nepoletí, protože jeho sekretářka nepodala včas jeho žádost o pas. A že tudíž hlavou výpravy se stávám já. Opravdu jsem v tom okamžiku nevěděl, mám-li se radovat, že předseda nebude svědkem mé tehdy dost omezené francouzštiny, anebo si dělat starost z nabyté zodpovědnosti za úspěch či neúspěch výstavy.

Ovšem zdaleka největší, třetí šok mě čekal na letišti v Ruzyni, když jsme vystoupili z autobusu. Místo očekávaného normálního letadla pro nás přiletěly dvě tmavozelené vojenské dakoty, které ve zdraví přežily válku a ze kterých skákali parašutisté za německé linie. Vojenské posádky nás po dvaceti umístily do obou letadel na plechové lavice na každé straně, když jsme napřed umístili osobní zavazadla a krabice se vzorky exponátů v bývalém skladišti munice v ocasu letadla. Letecká posádka byla velmi přátelská a když se paní Tombeau nevinně zeptala dostaneme-li padáky, zaburácel smích. Po připoutání se pásy se letadla rozjela a hluk motorů znemožnil jakoukoliv další konverzaci. V Paříži na letišti Orly jsme přistáli za necelé tři hodiny. Zaplnili jsme skoro dva městské autobusy, které nás dovezly až do středu Paříže k Hotelu De L'Opera, kde nám československý konzulát zamluvil ubytování na příští dva týdny. Když první tři pasažéři platili průvodčímu tou tisícovkou Národní banky a vyčerpali všechny jeho drobné, zbytek nás už jel zadarmo.

Šok čtvrtý se dostavil brzy po vystoupení z autobusů a po téměř neuvěřitelném zjištění kloboučnice Tombeau, že konzulát nám opravdu zamluvil pobyt v jednom z nejluxusnějších a také nejdražších pařížských hotelů. Naše čtyřicetičlenná výprava zaplnila kufry, taškami, balíky a krabicemi skoro celou velkou halu hotelu a bylo jasně na mně, jako na vedoucím, prekérní situaci vyřešit.

Naštěstí mi přispěchala na pomoc paní Tombeau, v prvních dnech můj strážný anděl. Vysvětlila napřed situaci řediteli hotelu a pak navrhla zatelefonování konzulátu. Přesto, že bylo sobotní odpoledne, zastihla tam náhodou přítomného zástupce konzula a předala mi telefon. Představil jsem se mu, krátce vylíčil problém a požádal o jeho intervenci. Přispěchal za dvacet minut, omluvil se ředitelství hotelu a také naší veletržní výpravě za vzniklou situaci zaviněnou neuváženým a nezodpovědným zamluvením hotelu nezkušeným konzulátním úředníkem a navrhl kompromisní řešení: Konzulát zaplatí první, sobotní noc, ale ubytování během dalších dvou týdnů bude problémem naším. A současně doporučil několik malých, laciných hotýlků blízko veletržní budovy. Řešení bylo přijato jak hotelem, tak i – nadšeně – hosty z Prahy. Zdarma se aspoň jednu noc vyspí v přepychovém hotelu. Zatímco zajištění laciného bydlení pro sebe a 39 českých vystavovatelů obstarávala telefonicky - kdo jiný než - paní Tombeau, já vyrazil do ulic hledaje filatelistické obchody. V telefonním seznamu na blízké poště jsem si našel několik adres filatelistických obchodů, ale pod „F“ taky narazil na „A. Fialka, Boulangerie“. Že by Čech? – napadlo mně. Po naprostém nezájmu v filateliích mi zbývala jediná naděje, že po sobotní přepychové noci nebudu muset spát pod mostem Seiny – Monsieur či pan Fialka, Pekařství. Asi po hodině bloudění ulicemi Paříže jsem řízením osudu jeho obchod objevil a vešel. Za pultem byl asi 50ti letý zavalitý pán v zástěře, který vyndaval na tác čerstvě upečené, voňavé croissants. Neodolal jsem a koupil jich několik pro blížící se večeři a při placení stále ještě nerozměněnou tisícovkou jsem postřehl v hlase pana Fialky mírný český přízvuk. A přeskočil jsem do češtiny, což bylo radostně přivítáno. „Už je to opravdu pár let, co jsem jsem tady měl naposledy krajana jako zákazníka a mohl si česky popovídat“, řekl pan Alois Fialka. To popovídání se protáhlo až do zavírací doby, kdy jsem byl pozván na večeři do bytu za krámem. Pan Fialka se jako mladý vyučený pekař z vesnice blízko Olomouce vydal na vandr do světa brzy po první světové válce, dovandroval až do Paříže, kde se zamiloval a oženil se s dcerou svého zaměstnavatele. Domů se už od té doby nevrátil, ale má v úmyslu poslat navštívit jeho dosud žijící matku svou dospělou dceru, která ještě stále mluvila trochu česky, jak mi pyšně demonstrovala. A pak přišel na pořad můj důvod návštěvy Paříže jako hlava české veletržní delegace. „Budeme tu dva týdny, přijďte se za námi podívat“, vybídl jsem ho, když jsme dopíjeli druhou láhev vína. „A kde doktore bydlíte?“ zeptal se mě Alois a já se mu pochlubil, že dnes ještě v drahém hotelu, ale potom asi někde pod mostem, vzhledem k tomu, jak nás poslala na Západ Národní banka s tisícovkou franků v kapse. Fialka tomu nechtěl ani věřit a přišel s výborným nápadem: Dá mi franky, abych těch 14 dní Paříže dobře přežil a já je v korunách vrátím jeho dceři, až se v létě přijede podívat za babičkou. Plácli jsme si na to a já se cítil jako milionář, když jsem před půl nocí odcházel se sto tisíci franky v kapse...

Pokračování

V sobotu, 21. 3. v 19:00 v Národním domě
497 Queensberry St., Nth. Melbourne
VSTUP ZDARMA

VĚČNĚ MLADÝ BĚŽEC

- dnes už pradědeček, **Vlastík ŠKVAŘIL**, krajan z Tasmánie, zůstává neúnavným podporovatelem charity CanTeen pro mladé Australany trpící rakovinou.
Ve dnech 6. až 10. března vyráží na další náročnou akci, která si bere za cíl novou finanční sbírku pro děti a mládež postižené rakovinovými onemocněními.
Vlastíkova trasa dlouhá 340 km povede tentokrát z Hobartu do Burnie přes Kempton, Oatlands, Campbell Town, Launceston, Carrick, Westbury, Deloraine, Elizabet Town, Devonport, Ulverstone a Penguin.
Vlastík ji projede na koloběžce!

Můžete-li pomoci Vlastíkově charitě volejte našeho ultramaratónce na 0419 399605 nebo pište na email adresu vlastislav.skvaril@bigpond.com.
Více na http://vlastislav.skvaril.googlepages.com/.
Online dotace možné přímo na www.everydayhero.com.au/scooter

David Ondříček - producent a režisér studoval v letech 1987-1992 FAMU, katedru dokumentární tvorby. Po několika dokumentech natočil první celovečerní hraný film *Šeptej*, který byl oceněn na mnoha mezinárodních festivalech a stal se druhým nejnavštěvovanějším filmem v České republice. V roce 2000 uvedl *Samotáře*, další celovečerní film úspěšný doma i v zahraničí, zejména v Polsku. Na Českého lva byl nominován v 10 kategoriích. Třetím Ondříčkovým filmem je *Jedna ruka netleská (2003)*. Snímek získal dva České lvy a stříbrnou cenu na světovém festivalu v Houstonu v kategorii Nezávislý celovečerní film. *Grandhotel (2006)* je jeho prozatím poslední celovečerní film. Všechny tyto filmy se řadí mezi nejnavštěvovanější v ČR, každý z nich zhlédlo více než 500.000 diváků.
Nenechte si je ujít ani vy! *Samotáři* budou uvedeni v rámci Bondi Open Air Cinema 4. března 2009 večer. Prvních 120 příchozích obdrží drink zdarma. Vstupenky lze získat na www.bondiopenair.com.au. *Jedna ruka netleská* a *Grandhotel* se bude promítat v pátek, 6. března 2009 od 16ti a 18:30 hodin v kině Chauvel na Oxford Street. K vstupence za 9,- AUD obdržíte jedno pivo zdarma.
www.chauvelcinema.net.au.

NEBEZPEČÍ KULINÁRNÍ

Zdeněk Rich

Tak jako se vlašťovky pravidelně vrací z teplých krajů do svých hnízd, tak se mnozí krajané po kratší či delší návštěvě bývalého domova vrací zpět do slunné Austrálie. A pokud se někde setkají, aby si popovídali o zkušenostech načerpaných během pobytu v České republice, dříve či později přijde na řadu otázka, kdo a kolik přibral během návštěvy na váze. Skutečná čísla jsou ovšem závislá na upřímnosti tázaného, ale nesetkal jsem se ještě s nikým, kdo by se vrátil z Prahy s podstatným úbytkem váhy. Rozhodl jsem se tedy podrobit tento jev vědeckému bádání, o jehož výsledky bych se rád s vámi podělil.

Tedy útoky na vaši štíhlou linii pocházejí ze tří do jisté míry nezávislých stran, které bychom mohli nazvat:
a) Rodina a přátelé b) Restaurace c) Supermarkety.
A nyní mi dovolte, abych se každému z těchto nebezpečí věnoval trochu hlouběji.

Rodina a přátelé:-

Nemyslím si, že naše zkušenosti jsou v tomto bodě ojedinělé a patrně mnozí krajané je s námi sdílejí. Hlavní stan naší pětitýdenní návštěvy republiky byl u sestry a švagra mé ženy Jany, kde jsme sice nebydleli, ale kam jsme se pravidelně vraceli k hodům téměř lukulským. Mnohdy jsem si připomínal „moudrá slova“ Antonína Zápotockého (také Ušaté Torpédo zvaného), z jednoho jeho novoročního projevu, kdy hlásal „Stůl pracujících opět bohatší“. Na rozdíl od naší skromné snídaně doma v Austrálii (a to není prosím stížnost), ke které nám obvykle postačí lehce pomáznutý krajíček chleba nebo „muffiny“ a hrneček kávy, případně něco málo sladkého, naše pražská snídaně připomínala dobře připravený „švédský stůl“. Ale nemohu svádět všechnu vinu v tomto bodě na nebohou sestru mé ženy, ale i na ostatní příbuzné a přátelé, které jsme během naší návštěvy navštívili a kteří nás „napadli“ podobným způsobem. Jako ilustraci tohoto fenoménu bych třeba popsal návštěvu, domluvenou, jak se říká, „na kafe“. Ano, na to dojednané „kafe“ tam nakonec došlo, ale museli jsme se k němu probojovat přes barikádu do zlatova usmažených řízečků, horu bramborového salátu, který snad ani nepocházel z tohoto světa a dortíků rozličných. Na tomto místě musím sebekriticky přiznat, že jsem se v tomto případě nedržel jiných moudrých slov již zmíněného velikána českých dějin, který nabádal lid slovy: „Střídmě z bohatého stolu“ a konzumoval jsem zmíněné dobroty bez ohledu na tělesnou váhu a nebezpečně vzrůstající hladinu cholesterolu. Vyvrcholením hodů, zejména pro našeho čtrnáctiletého vnuka bylo, když ho tito příbuzní vypustili na malou zahrádku, s angreštovými a rybízovými keři a jinými zralými plody.

Restaurace:-

Na toto téma by se patrně dala úspěšně napsat disertační práce. Waldemar Matuška zpíval v jedné písničce o zemi, kde ... *hospod jak máku a holek jak much…* A pravdu měl. Zejména v centru Prahy a hlavně na Starém Městě, kde jsem po mnoho let žil, přibylo k hospodám a restauracím, které si pamatuji, ještě mnoho nových. Trochu jsme byli překvapeni exotickými jmény, které „krášlí“ mnohé z těchto nových restaurací, ale těžko jsme hledali vysvětlení, proč například hospoda, kam údajně chodil na pivko i kat Mydlář – „U zelené žáby“ se nyní pyšní jakýmsi jihoamerickým názvem.
To jsme ale odbočili od hlavního tématu jídla a čím jsou tyto podniky nebezpečím pro naši štíhlou linii. Na rozdíl od porcí, které nám byly předkládány v restauracích za dob socialistického ráje (pokud jsme tam ještě žili), kdy bylo mnohdy obtížné najít mezi knedlíky pečlivě ukrývaný kousek masa, jsou ve většině případů podávána jídla mnohem štědřejší, mnohdy až moc. Nejsem odborníkem v tomto směru, ale zdálo se mi, že podávaná jídla jsou nejen mnohem větší co do obsahu, ale i do kalorické hodnoty. (Soustředěný útok na naši váhu).
Za zmínku stojí i jídelní lístky. Marně jsem hledal na seznamu pochoutek, nabízených hladovému poutníku moji oblíbenou koprovou omáčku s hovězím masem a knedlíkem, či dobrou dršťkovou s křupavým rohlíčkem. Na koprovku jsem nenarazil ani jednou, na dršťkovou pouze jednou a ta se tak pouze jmenovala, vedle pořádné dršťkové ani neležela. Zato se však jídelní lístky hemží nejrůznějšími jmény a pouze po pečlivém studiu popisu přípravy a ingrediencí použitých lze někdy, ne ovšem vždy, získat vědomost, o jakou lahůdku se jedná. Jména čerpají z přebohaté studnice lidské fantazie, odráží se v nich mnohdy kraj, případně proslulá osobnost. Tak například v restauraci v Ruzyni (kde také jinde), jsme měli vzácnou příležitost pochutnat si na „Ruzyňské kapse“, což je usmažený řízeček, zapečený v bramboráku (plná cholesterelová bomba). Nepochybuji, že stejnou „kapsu“ lze ochutnat i jinde, patrně však pod jiným jménem.
Je pochopitelné, že v oblasti Krkonoš se jídelní lístek neobejde bez toho, aby se zmínil o Krakonošovi. Mnohé jídelní lístky nabízely pokrm, nazývaný „Katův šleh“, patrně katova sláva sahala daleko. Oblíbeným tématem jídelních lístků jsou různé rendlíčky. Tu je to „Rendlíček hajného toho a toho“, jindy je rendlíček přisouzen panu faráři a tak dále. Největší dojem na mne udělal zmrzlinový pohár nazvaný „Chladný polibek sestřenice Bětky“. Naskýtá se otázka. Byly rudé rtíky zmíněné sestřenky chladné po požití zmíneného zmrzlinového poháru či se jedná o sestřenku značně frigidní? To se patrně nikdy nedovíme.
Kvalita i kvantita podávaných jídel v restauracích v České republice se, alespoň podle mého názoru, příliš podstatně neliší. Moje zkušenost je v tomto bodě poněkud neúplná, nenavštívil jsem jak ty restaurace nejvyšší cenové skupiny, ani „špeluňky“ čtvrté třídy, ale dosti bohatou škálu mezi těmito dvěma extrémy. Pokud považujeme kvalitu a kvantitu jídel mezi různými podniky za nepříliš rozdílnou, nelze tak rozhodně říci o cenách na jídelním lístku.

Zde záleží zejména na místě, kde se restaurace nachází. Po mnoho let jsem žil na Starém Městě v Žatecké ulici. Ve sklepních prostorách domu, kde jsem s rodiči bydlel, byla tiskárna Lapáček. Po „Únoru, který vše změnil“ pan Lapáček pochopitelně o tiskárnu přišel a po mnoho let tam byly nějaké sklady. Když jsme jednou po letech přijeli do Prahy a zašli do Žatecké ulice, mile jsme byli překvapeni, že kdysi nehostinné sklepní prostory byly proměněny v příjemnou restauraci, navíc vyzdobenou reprodukcemi Svatošových obrázků. A tak jsme tam nejen při naší první návštěvě, ale i při několika dalších poseděli sami i s přáteli a dobře pojedli a chladného moku popili. Ovšem Žatecká ulice leží právě v centru zájmu turistů a z tohoto svého postavení pochopitelně velice těží, jak o tom svědčí jejich jídelní lístek. Stačí však ujít pár kroků a ocitnete se v místech, kam turista nezajde ani náhodou a zjistíte, že za naprosto stejný pokrm zaplatíte pouhou polovinu, případně ještě méně. Lokalita však není vždy tím rozhodujícím faktorem. Kamarád nám doporučil příjemnou restauraci na rohu Betlémského náměstí a Liliové ulice, kam jsme zašli tuším dvakrát nebo třikrát. Jednou se nám stalo, že jsme se tam měli s někým sejít, restaurace byla však plně obsazena. Nechtělo se nám čekat, až se nějaké místo uvolní a tak jsme přešli přes Betlémské náměstí, patrně ne více jak padesát metrů, do restaurace U Jelínka.
A výsledek? Obsluha, i když jsme byli téměř jedinými hosty, jistě o polovinu pomalejší nežli naproti, zato ceny podávaných jídel byly nejméně dvojnásobné, i když jejich kvalita byla více jak podprůměrná...
A pak nám ještě zbývá nebezpečí poslední a tím jsou *Samoobsluhy*:-

Když jsme v roce 1990 přijeli po letech do Prahy a navštívili místní samoobsluhy, nevěděli jsme, zda se smát, či nad jejich úrovní zaplakat. V porovnání s tím, na co jsme byli zvyklí z Austrálie, jevili se jejich „sámošky“, jak jim říkali, jako velice chudé a zanedbané Popelky. Toto se však při každé naší další návštěvě začalo pomalu ale jistě měnit a nyní, po návštěvě některého z velkých „supermarketů“ či „hypermárketů“ v Praze získáte oprávněný dojem, že porovnáním s našimi dnešními Colesy a Woolworthy vycházejí české samoobsluhy mnohem lepší, co se do výběru a i kvality zboží týče. Zatímco nám zdejší samoobsluhy nabízejí zmenšující se výběr zboží a v podstatě nás donucují nakupovat jejich „Home brand“ a mnohé zboží, které jsme byli zvyklí kupovat naprosto zmizelo z trhu, pražské obchody nabízejí nejen zboží místní výroby, ale vzhledem k jejich pozici ve středu Evropy i zboží ze všech evropských zemí.

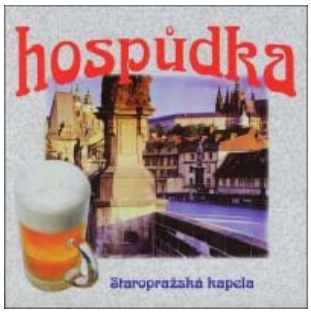

A v tom je to prožluklé nebezpečí pro vaši štíhlou linii. Všechny ty libě i nelibě vonící sýry, od těch Olomouckých syrečků po uzenou „parenicu“, salámky a uzenky rozličné, krkovičky uzené a k tomu pár křupavých rohlíčků, z bohatého výběru a ještě pár černých Kozlů a to by v tom byl čert, abyste nějaké to kilo, nebo dvě, případně více navíc nevezli sebou zpátky do Austrálie.

V tomto i v mých dvou předchozích článcích jsem se letmo zmínil o vůních domova, ať to byla zlatistá Jelínkova slivovička, vůně čerstvého chleba a pečiva, uzenek rozmanitých, či typické aróma starých pražských hospůdek. Je však jedna „vůně“, kterou já bych označil jiným, méně lichotivým jménem a bez které bych se mile rád obešel.
Je to zápach cigaretového kouře, kterým bezohlední kuřáci vesele zaplňují prostory restaurací v České republice. Jak se zdá, i když bylo v České republice uvažováno o omezení kouření v restauracích a jiných prostorách, kuřáci se stále úspěšně brání zákonu, který by jejich „radovánku“ omezil. Na toto téma bych si dovolil ještě malou poznámku. Dostala se nám do ruky nahrávka, podle mého názoru dobrého televizního seriálu „Hraběnky“, který byl natočen v roce 2007. Někdy však má divák dojem, že seriál byl sponsorován nějakou tabákovou společností, neboť mnozí z účinkujících herců se neobjeví na obrazovce bez nezbytné cigarety. Této neomalené inzerce kouření, stejně jako kouření ve veřejných prostorách jsme v Austrálii na štěstí již delší dobu ušetřeni.

Články autorů Čechoaustralana můžete nalézt také na internetových Pozitivních novinách

MUDr Alžběta Gazdíková a MUDr Přemysl Kunz

si dovolují oznámit, že ordinují v ***Medical and Dental Centre***
490-524 Springvale Rd. Forest Hill 3131

Ph. 88041900

No appointments necessary, Medicare bulk billing

Ordinace je otevřena 7 dnů v týdnu
Po-Pá 7.00-22.00 So-Ne 8.00-22.00

„I při těžké zkoušce svého tělesného utrpení si zachovejte vznešené vnitřní uspokojení, že jste ke cti české země vykonal významnou uměleckou práci. Jméno Bedřich Smetana zůstane ve své vlasti natrvalo pevně zapsáno. Zaručují to nezvratně Vaše díla.“ Franz Liszt 5.5.1880

ČESKÉ MUZIKÁLY

Dala by se dost dobře vést paralela mezi životy skladatelů Bedřicha Smetany a novodobého Karla Svobody, napadlo mne, když jsem naslouchala Svobodově krásné hudbě v podání Českého Národního Symfonického Orchestru pod vedením Libora Peška ve Smetanově sini Obecního domu v Praze. Byl to tentýž symfonický orchestr, který doprovázel Andrea Bocelliho loni po Austrálii, tentokrát se ale chopil nesmrtelných melodií v poctě k nedožitým sedmdesátinám Karla Svobody. Tóny, která zněly sálem zaštítěným reliéfní podobiznou velikána české hudby Bedřicha Smetany, byly vpravdě „písně“ současného českého národa, ale když se velký symfonický orchestr pohroužil do skladeb nejslavnějšího českého muzikálu, tu se vskutku přiblížil úrovni opery. K té měl Karel Svoboda namířeno, stál od ní už jen pouhý krůček. Slíbil ji kdysi napsat pro českou operní divu Evu Urbanovou, která svým podmanivým a mocným sopránem dokreslovala prožitek zmíněného koncertu.

Paralela osobního života dvou skladatelů, podobnost lidských vlastností, vášní a žalů, životních tragédií a ztrát, volby vhodných či nevhodných žen a lásek, démonů mysli a hrůzných konců dvou velkých uměleckých osobností je asi přiměřená. Na místě je však také přirovnání dvou hudebních géniů. Koneckonců dnes, v jednadvacátém století se zdá, že opera jako zábavný hudební žánr začíná být postupně stále více a více vytěsňována právě moderním muzikálem. Zatím na tento nový žánr nenahlížíme se stejnou úctou jako na klasickou operu, snad i proto, že se rodí jeden nový muzikál za druhým, každý se domnívá, že může být jeho tvůrcem. Podobně tomu bylo jistě kdysi i s operou, časem ty nepovedené zapadly, kvalitní tvorba přežila. Nová doba si žádá lehčí hudební styl, modernější zpracování nejen dnešních ale i klasických témat.

Světový muzikál prožíval svůj rozkvět v druhé půli minulého století, navazoval na slavná díla muzikálového divadla hudebních mistrů George Gershwina, Irving Berlina, Cole Portera, Richard Rodgerse, John Kandera a dalších. Králem broadwayských muzikálů se stal Andrew Lloyd Weber. Český muzikál se rozjížděl pomalu díky politickým brzdám, které zasahovaly i do oblasti kultury.

První muzikál srovnatelný se světovou scénou se objevil na divadelních prknech v Praze šest let po pádu totalitního režimu. Na jeho vzniku se podíleli nejlepší čeští umělci té doby – skladatel Karel Svoboda, libretista a textař Zdeněk Borovec, libretista a choreograf Richard Hes, autorem scény byl Daniel Dvořák, tvůrcem kostýmů oskarový Theodor Pištěk, režie Jozef Bednárik a Lubomír Fritz. Iniciátorem a producentem celého projektu byl Egon Kulhánek. Původní český muzikál „Dracula“ snese své srovnání se světoznámým Weberovým muzikálem „Fantom opery“ už z prostého důvodu, že i po svém návratu na scénu po třinácti letech je stejně strhující a úspěšný.

Jeho obnovená podoba premiérovala v Praze v divadle Hybernia minulý měsíc s podobným nadšeným ohlasem široké divácké veřejnosti jako před lety. Je to vskutku muzikál plný kouzel, lásky, krvavých bojů i krutých názorů na svět. Transylvánský upír Dracula není v českém ztvárnění zobrazen jako necitlivé monstrum trpící za krvavé činy své minulosti, ale jako nadpřirozená bytost, která nese břímě věčného života a nedostatku opravdové lásky. Draculův příběh prochází mnoha staletími od tragických momentů, kdy jeho touha po moci zničí jeho pozemské bytí. Proklet stane se vampýrem navěky toužícím po krvi. Během dlouhého času se jeho myšlenky a názory na svět mění. Z krvelačného válečníka se stává sarkastický filosof. Jeho příběh se neuzavírá na konci 19. století jako v předloze, ale pokračuje přes naši současnost a končí v přesně neurčené budoucnosti. Nesmrtelné kouzlo jak původní tak obnovené produkce tohoto muzikálu tkví nejen v takto pojaté legendě, ale také v charismatickém představiteli titulní role Danielu Hůlkovi, v režii a v choreografii tohoto díla a zejména pak v neobyčejných, duchaplných textech Zdeňka Borovce a geniální hudbě Karla Svobody. Karel Svoboda má dnes již bezesporu své jasné historické místo mezi hudebními skladateli českého národa.

Podobně jako vše ostatní i hudba se neustále vyvíjí a adaptuje moderní době. Ve světě muzikálů je důkazem její stálé proměny hudební ztvárnění života Boženy Němcové, o kterém jsem již psala. Mladý skladatel Václav Noid Bárta oslovuje svou hudbou zejména mladou generaci, ale musím přiznat, že i mně jeho digitální a elektronické tóny, barevné zvuky, na jedné straně tvrdší ale na druhé téměř ezoterické a mystické melodie nového muzikálu „Němcová!“ uváděného na scéně oblíbeného divadla TaFantastika zcela učarovaly.

TaFantastika je divadlem, které si dává záležet na výběru původních českých muzikálů a nepodléhá laciným komerčním trikům dnešního showbyznysu ve snaze zalíbit se za každou cenu. Výsledkem jsou neobyčejné hudební inscenace, které ocení náročnější divák. TaFantastika nabízí také moderně zpracovanou klasickou předlohu „Obrazu Doriána Graye“ zhudebněnou dalším velikánem současné české hudby Michalem Pavlíčkem. Jsem přesvědčena, že v případě hudebního divadla je úloha režie ještě důležitější než u opery. Nejenže dá vyniknout původní hudbě díla, ale zároveň podstatně ovlivní umělecký dojem z celého představení. Příklad vidím právě ve srovnání dvou muzikálů na scéně stejného divadla – „Obrazu Doriána Graye“ a „Dámy s kaméliemi“, které mají stejného autora hudby, ale rozdílného libretistu i režiséra. „Dáma s kaméliemi“ však nedosahuje v žádném případě stejné kvality jako oceňovaný „Obraz Doriána Graye“.

Režisérsky zaexcelovala v minulém roce Mirjam Landová, která uvedla svůj vlastní muzikál zhudebněný manželem Danielem Landou. Muzikál „Touha“ na scéně malého divadla Kalich překvapí režisérskou vynalézavostí a vtipem. Děj se odvíjí rychle a přirozeně, není zatěžován tzv. hvězdami českého showbyznysu, mladí a talentovaní, vesměs neznámí herci strhnou diváka příběhem, který by se sám o sobě jevil jako banální, je však inscenován s takovou svižností a humorem, že se divák nepřestává ani na chvíli bavit, ba dokonce si s úlevou a se zadostiučením vychutnává upřímné divadelní karikatury současného společenského a politického dění v zemi. Hudební varianty na populární Landovu píseň „Touha je zázrak, kámo...“ jsou už jen třešničkou na dortu muzikálové komedie se vším všudy.

Mojí největší muzikálovou láskou zůstává už celých dlouhých pět let muzikál „Excalibur“ – opět v divadle TaFantastika. Jeho návštěva patří pokaždé do mého programu při letní i zimní návštěvě Prahy. „Excalibur“ je muzikál *extraordinaire,* je jiný než klasický a výpravný muzikál „Dracula“, jiný než ultramoderní „Němcová!“ či „Obraz Doriána Graye“, jiný než zábavná „Touha“. Má v sobě hloubku, moudrost, sílu a chvíle strávené pod jeho vlivem přirovnávám bez uzardění k meditacím v posvátných místech duchovních. Psala-li jsem, že v muzikálu „Dracula“ se spojily ideálně ty nejlepší tvůrčí osobnosti, platí to o „Excalibru“ dvojnásob. Hudba Michala Pavlíčka je mistrovská, scénář Karla Steigerwalda skvělý, texty Vlastimila Třešňáka a Jana Sahary Hedla bohatě jímavé, scéna a kostýmy Alexandry Gruskové po pěti letech už sice trochu obnošené leč stále fascinující, režie Vladimíra Morávka dokonalá. Déle než tři hodiny sleduje divák se zatajeným dechem sedmnáct účinkujících, kteří zpívají, hrají a tancují s neutuchající intenzitou prožívané dávné báje rytířů od kulatého stolu a věčného příběhu lásky, přátelství a zrady.

České divadelní scény uvádějí dnes velké množství původních muzikálů různých stylů a kvalit. Vím, že ne každému se budou líbit stejné muzikály jako mně. Muzikály „Dracula“ a „Excalibur“ stojí však nepochybně v čele svojí vysokou uměleckou úrovní i všeobecnou oblibou. Za doporučení jejich zhlédnutí se mohu podepsat s radostí a s klidným svědomím.

Barbara Semenov

VÁŽENÍ ČTENÁŘI —
Laskavě odstřihněte a pošlete (napište) na adresu redakce ČECHOAUSTRALAN
P. O. Box 1008, Hawksburn 3142

Roční předplatné:- $40
Příspěvek/Dotace:-
Inzerce:-

Šeky na účet ČECHOAUSTRALAN

Email adresa:-

Změna adresy:-

JOSEF CHROMY
TASMANIA

PEPIK

CELLAR DOOR ORDER FORM
Nabídka vinotéky

Variety	Single bottle price
JOSEF CHROMY RANGE	
Josef Chromy Riesling 2006	$24.00
Josef Chromy DELIKāT Riesling 2008	$24.00
Josef Chromy Pinot Gris 2008	$24.00
Josef Chromy Sauvignon Blanc 2007	$24.00
Josef Chromy Chardonnay 2006	$28.00
Josef Chromy Pinot Noir 2007	$28.00
Josef Chromy Botrytis Riesling 2007 (375ml btl)	$24.00
PEPIK RANGE	
Pepik Pinot Noir 2008	$19.00
Pepik Chardonnay 2005	$19.00

We offer 5% on any mixed 6 packs and 10% on any mixed dozen.
Freight $10.00 per case anywhere in Australia.
To place an order phone, fax or email your details to/Objednávejte na:-

Josef Chromy Wines
370 Relbia Road Relbia
Tasmania, Australia 7258
Phone: + 61 (0) 3 6335 8700
Fax: + 61 (0) 3 6335 8774
Email: dave@josefchromy.com.au www.josefchromy.com.au

Redakce ČECHOAUSTRALAN - Barbara Semenov
P. O. Box 1008, Hawksburn 3142
email adresa - bsemenov@cechoaustralan.com

ČECHOAUSTRALAN © —NEZÁVISLÝ CELOAUSTRALSKÝ KRAJANSKÝ LIST

If undelivered return to:
P. O. Box 1008
Hawksburn 3142
AUSTRALIA

Print Post Approved
PP 381712/02414

POSTAGE PAID AUSTRALIA